

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 36 (194)

5. septembril 1925 a.

V. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
 poolaastas . . . . . „ 500.—
 veerandaastas . . . . . „ 250.—
 Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas . . . . . Mk. 800.—
 poolaastas . . . . . „ 400.—
 veerandaastas . . . . . „ 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1²⁹—1²³. Toimetaja kōnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103
 Kuulutuste hinnad:
 1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
 1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—
 Tunnistuste kōtuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eeskõljel 75⁰/_o, tekstis 100⁰/_o kallim.
 Adressi muutmise 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eug. Maddison, Tuletõrje korraldus maakondades. 2) A. Liit, Tähtsamate kuritegude jälgitamine (järg). 3) Dr. Vehberg, Haagi rahvusvahelise õiguse akadeemia. 4) Hans Thalheim †. 5) Ametlik osa. 6) Spordi alalt. 7) Väljamaalt. 8) Küsimused ja kostmised. 9) Kuulutused.

Tuletõrje korraldus maakondades.*)

Eugen Maddison.

Tuletõrje seaduse (R. T. nr. 72/73 — 1923. a.) maksmapanekuga on kõige pealt tahetud tuletõrje asjanduses ühtlust luua nii linnas, kui ka maal. Kuivõrd see õnnestunud, see on kahtlemata tuleviku küsimus, kuid igatahes on tuletõrje seadus esimene samm sellel alal. Kui temas sisalduvad puudused, tühjad kohad või isegi arusaamatused — siis tuleb see kõik asja enda arvele kirjutada. Asi, nagu teada, oli uus, puudus kord — ja seda oli tarvis luua.

Vaadeldes neid seadusi, mis kuni tuletõrje seaduse ilmumiseni maksivad olid, siis näeme, et nad enam-vähem olid põhimõttele rajatud, et tule vastu võitlemine,

tarvilikkude tulekustutamisinõude muretsemine jne. oli peaaesjalikult elanikkude eneste ülesanne. Võimud ainult korraldasid, valvasid ja karistasid. Nii oli see linnas, nii oli see maal — maal isegi suuremal määral. Kui võtta näit, Eestimaa talurahva seadust ja vaadelda neid paragrahve (627—640), siis näeme, kui üksikasjalikult on seal kõik elanikkude kohused tule vastu võitlemise alal ette nähtud. Ma ei hakka siin kõiki neid ette tooma — sest loodetavasti on nad kõikidel veel meeles ja kahtlemata täidetakse veel senini, olgugi, et nad tuletõrje seadusega ära kaotatud. Peale selle võiksin kaks artiklit „Eesti Politseilehes“ tutvumiseks soovitada, kus põhjalikult toodud tuletõrje asjandusse puutuvad seadused. Need oleksid: E. Kübarsepp'a artikkel „Tuletõrje seadustest“ („Eesti Politseileht“ nr. nr.

*) Ette kantud Eesti Maakondade Liidu nõukogu koosolekul, mis peetud Võrus, 25.—27. augustil s. a.

10/11 ja 12 — 1923. a.) ja J. Kaiv'i artikkel „Politsei õigused ja kohused tulekaitse alal“ („Eesti Politseileht“ nr. nr. 21 ja 22 — 1925. a.). Näit. peatuksin aga siiski mõnede juures. Nii kõneles § 627 sellest, et igä viite talu peale vallas peab kaks vee ämbrit olema ja igal peremehel 2—3 sülla pikkune tulehark, tulekustutamise nuustik ja kolalaud. § 628 kohustas tule lahtipea- semise korral kõiki peremehi tulekahju kohale ilmuma pangidega ja teiste kustutamisriistadega, kirvestega ja redelitega, kuna töölised pidid neile veega järgnema. § 631 kohustas isegi teisi tulekahju kohal olevaid isikuid tule kustutamise juures abiks olema, teatavatel juhtumustel pidid tulekustutamise osa võtma kõik perenaised ja täiskasvanud naised, sellest kohusest kõrvalhoidmine oli karistatav. Korralduste tegemine lasus valla politsei (§ 630), s. t. vallavanema ja tema abide peal.

Teiseks iseloomustavaks põhijooneks tähendatud seadustes oli see, et neis püüti võimalikult ette näha, kuidas tulega üldse teatavates kohtades tuleb ümber käia. Sellest kõnelesid, näit., Eestimaa talurahva seaduse §§ 638—640 ja kõnelevad praegugi heakorra ja julgeoleku seadus (§§ 208—210 ja 212—213) ja R. N. S. (§ 95 ja teised).

Kokkuvõttes neid seadusi, oleks nende sisu umbes järgmine: Käi tulega ettevaatlikult ümber, pääseb aga tuli lahti, siis kustutatakse või naabrite kaasabil, ei tee seda, siis langed sa karistuse alla, sest kõige selle järele valvab ööd ja päevad politsei.

Seda kõiki ei võinud meil seadusandja muidugi arvesse võtmata jätta.

Mis oli hea ja kõlbulik primitiivsemate olude juures — ei kõlvanud enam arenenud olude juures, ei vastanud enam uuema aja nõuetele. Elanikkude eneste algatus ja vastastikune abiandmine on kahtlemata hea nähtus; tarvilik on ka korralduste tegemine heakorra ja julgeoleku eest hoolitsevate võimude poolt; samuti hea ja soovitatav, kui seadus ise teatavad sihtjooned tõmbab, teatavad sundnormid üles seab. Ilma selleta ei ole mõeldav ühiskondline ega riikline elu. Kuid seda on siiski vähe, et edukalt võidelda päev-päevalt suureneva tule hädahuga. Meie riikluse seisukohalt on kahtlemata tarvis mõjuvamat aparati, on tarvis korraldust, mis raskuse selles asjas kas tervelt või osalt elanikkude õlgadelt teiste enam

kandvamate õlgadele ümber paigutaks, teiste sõnadega, on tarvis korraldust, mis tuleasjanduse riiklikuks ülesandeks muudaks. Kui nüüd tuletõrje seadust vaadelda, siis näeme, et seadusandja on selle seisukoha omaks võtnud, on tõmbanud enam-vähem selgesti need sihtjooned, kuidas tema arvates peaks arenema meil tulevikus tuletõrje asjandus. Tuletõrje asjandus on riiklikuks ülesandeks tunnustatud. Korraldajateks on siin kõige pealt omavalitsus ja siis keskvalitsus osalt siseministri, osalt sise-, teede- ja kaubandus-tööstusministrite näol. Tulekustutamine on tuletõrje ülesanne, kohalikkude elanikkude abi nõutakse ainult seaduses täpselt tähendatud juhtumistel. Kulud, mis sellega seotud, võetakse omavalitsuste, osalt ka riigi kanda. Need on need põhimõtted, need sihtjooned, mis oletada lubavad, et ka tuleasjanduse alal, nagu teistelgi aladel, riik terve algatuse enda kätte võtab.

Mis nüüd puutub eriti tuletõrjesse maakondades, siis tuleb kõige pealt konstateerida, et tuletõrje seadus ei kõnele sellest eraldi. Ta kõneleb üldiselt omavalitsuse tuletõrjest, kui mõned iseäraldused omavalitsuse (tuletõrje) korralduses lubavad kõneleeda ka tuletõrjest maakondades. Tuletõrje seadus, nagu teada, näeb ette neli tuletõrje liiki — need oleksid: a) riiklik, b) omavalitsuse, c) vabatahtlik ja d) erasutuste ja ettevõtete tuletõrje. Kõik need neli liiki võivad olla nii linnades, kui ka maal, sest nende asutamine oleneb peaaugalt sellest, kas on omavalitsuse piirkonnas üldse midagi tule vastu kaitsta ja kas on tahtjaid seda kaitsta. Tugedes tuletõrje seaduse § 1 peale, mis kõneleb sellest, et tulekustutamiseks ja abiandmiseks tuleõnnetuste juures asutatakse: a) riiklik jne. tuletõrje, võiks arvata, et kui kõneldakse asutamisest, siis on siin esiteks tegemist mõnesuguse sundusega ja teisese, et tuletõrje asutatakse igatahes üldistes kõikide elanikkude huvides, kuid tegelikult ei ole see nii: Üldistes huvides asutatakse ainult omavalitsuse ja vabatahtlik tuletõrje. Riiklik tuletõrje, olgugi, et ta seaduses paigutatud esimesele kohale, on määratud, nagu seda kinnitab § 2, riigiasutuste ja ettevõtete jaoks, mis pärast ta sugugi ei erine tuletõrjest, mis üleval peetakse erasutuste ja ettevõtete poolt. Ta on riiklik, sest tema asutaja ja omanik on riik. Selle juures asutatakse riiklik tuletõrje ainult

tarviduse järgi. Järjekult — kui on olemas kusagil omavalitsuse piirkonnas riiklike asutusi ja ettevõtteid ja on huvi neid eriti kaitsta, siis asutatakse ka riiklik tuletõrje. Samuti on lugu ka eraasutuste ja ettevõteteaga. On neil tahtmine asutada, siis nad asutagu, ei ole neil seda — siis kaitsku neid omavalitsuse või vabatahtlik tuletõrje. Nii lasub siin pearaskus tulehädaohuga võitlemises tuletõrje seaduse seisukohalt omavalitsuse ja vabatahtliku tuletõrje peal. Peatudes omavalitsuse ja vabatahtliku tuletõrje ning nende vahelkordade juures, võis arvata, et kandvam osa või pea tähtsus on omavalitsuse tuletõrjel, ja et vabatahtlik tuletõrje peaks temale ainult abiks olema. Kuid tegelikult on see ümberpöörduvalt. Peatähtsus on vabatahtlikule tuletõrjele antud, mis on selektav arvatavasti sellega, et seadusandja arvestus meie kaunis laialdase tuletõrje ühinguise koondumisega. Kuid arvestamises selle kasuliku nähtusega on seadusandja, minu arvates, siiski liig kaugele läinud. Võttes tuletõrje seaduse §§ 1 ja 3 esimene lõige — saaksime mulje, et omavalitsuse tuletõrje asutamine on igatahes sunduslik. Olgu ta väike, olgu ta vähearvuline, aga ta peaks olema; ei jõua teda üleval pidada üks omavalitsus — siis asutagu teda mitmete omavalitsuste jaoks. Nii umbes kõneleb § 3 esimene lõige. Kuid teine lõige kõneleb juba sootu teist keelt. Ta kõneleb, et omavalitsuse tuletõrje asutamine on sunduslik ainult linnale ja alevile — ja ka mitte igal juhtumisel, vaid ainult siis, kui linnas või alevis ei ole vabatahtliku tuletõrje ühingu. Järjekult valdades ei ole omavalitsuse tuletõrje asutamine üldse sunduslik, siin on siis iseäranis maksev lootus eraalgatuse peale. Linnades ja alevites nähtavasti kaheldakse veel selle juures — kuid valdade kohta ollakse kindel. Võib olla, et siin arvestati sellega, et maaelanikud on harjunud enese eest ise muretsema, on tegemist lootusega, et nendel veel hästi meeles talurahva seaduste määrused. Ainult üks kohus lasub siiski vallavalitsuste peal — ja see oleks tulekahju kustutamise ühenduses olevate kulude katmiseks määrata iga aasta vähemalt ¼% oma kulude eelarvest (§ 4). Võiks veel nimetada vallavanema ja tema abi kohusi elanikkude käsitamisel metsade, soode või rabade põlemiste juhtumistel (§ 17) ja hobuste, veo- ja sõiduabinoode tarvitamise eest tasu määramist vallanoukogu poolt (§ 18).

Alevites, nagu juba tähendasin, on sei-

sukord parem. Neis peab tuletõrje olema — kas vabatahtlik või alevi enese oma. Kulude katteks on ka suurem % ette nähtud (vähemalt ½% kulude eelarvest). Kuid see ärarippuvus eraalgatusest on maksev ka siin. On alevis olemas, kas ainult nimeliselt vabatahtlik tuletõrje ühing — on alevi omavalitsus vormiliselt vaba tuletõrje asutamisest ja ei ole võimu, kes teda sundida võiks tuletõrjet asutada.

Seda kõiki arvesse võttes ja tahes tuletõrje asjandust maakondades tõesti otsustarbekohaselt korraldada, tuleb siin kõige pealt maakondade ja selle tegelaste südamepihta koputada. Tuletõrje seadus on ülemineku seadus. Nagu juba tähendasin, tõmbab ta teatud sihtjoone, teeb teatavat kaitset, otsib teid ja võimalusi, kuidas luua korda seal, kus ta täielikult puudus. Tunnustades tuletõrje asjandust riiklikuks ülesandeks ja jättes seda omavalitsuste teostada, arvestas seadusandja selles asjas, võib olla, liig palju eraalgatusega, kuid ta painutas viimase riikliku kontrolli alla. Seda kontrolli teostavad nii omavalitsused kui ka keskvalitsus (siseministri näol). Selle sammuga on seadusandja võimaluse annud vabatahtliku tuletõrje tegelikult (kuigi mitte nimeliselt) omavalitsuse tuletõrjeks muuta. Mis tuleb maakondades teha, et asja otsustarbekohaselt korraldada.

Nagu eelpool tähendasin, ei ole vallaomavalitsused kohustatud tuletõrjet asutama. Mis teha, et neid siiski kaasa tõmmata? Selleks on seaduses abinõu — ja seda tarvitades võivad maakonna omavalitsused tunduvalt kaasa aidata. § 3 järgi, võib omavalitsuse tuletõrje asutada mitme omavalitsuse piirkonna jaoks. Sellel juhtumisel määrab tuletõrje ringkonna piirid kindlaks siseminister vastavate linna- ja maakonnavalitsuste ettepanekul. See aga tähendab, et maakonnavalitsuse ettepanekul võib valdasid linna või alevite tuletõrje ringkondade külge liita, — neis aga peab tuletõrje olema. Ajades siin sihikindlat poliitikat, võivad maakonnavalitsused varsti seda saavutada, et vallad äratundmisele jõuavad, et kasulikud mõned juhtumisel oma tuletõrjet asutada — jõukamad vallad iseseisvalt — teised aga luues selleks liitu.

Edasi. Kandes samuti osa kulusid (vähemalt ¼% kulude eelarvest), võivad maakonnavalitsused edukalt omavalitsuste tuletõrje asutamiseks kaasa mõjuda. Nagu eelpool öeldud, on tuletõrje asjandus valdades rajatud täielikult vabatahtliku tule-

tõrje põhimõttele, kuid selle iseäraldusega, et on maksuma pandud tuntaval määral omavalitsuste kontroll. Esiteks on maakonnavalitsustel õigus kaasa rääkida vabatahtliku tuletõrje ühingu normaalpõhikirja kinnitamisel; teiseks, on vabatahtliku tuletõrje ühingu registreerimiseks tarvilik kohaliku omavalitsuse esituskogu nõusolek; kolmandaks, peab normaalpõhikirjas olema ette nähtud vabatahtliku tuletõrje ühingu ja omavalitsuse vahetõrje; neljandaks, ühingu juhatuse koosolekust võtab osa hääleõigusega üks kohaliku omavalitsuse poolt määratud esitaja; viiendaks, tuletõrje komandode ühise juhataja kinnitamine kohaliku omavalitsuse poolt, ja kuuendaks, ettepanekute tegemine tähendatud ühingute tegevuse lõpetamiseks.

Kui nüüd veel arvesse võtta, et omavalitsuste kontrolli õigused on veel laiendatud tulekahju ühingu normaalpõhikirjaga (§§ 3—5) ja siseministri poolt tuletõrje seaduse põhjal antud juhtnõuudega

tuletõrje üle järelvalve teostamise kohta (R. T. nr. 73/74 — 1925. a.), siis ei võiks vist kahelda selle juures, et, kui omavalitsused asja tõsiselt võtavad, tuletõrje asjandus maakondades lähemas tulevikus tarvilisele kõrgusele tõuseb. Võib ehk selle vastu olla, et tuletõrje asjanduse korraldamises on kaunis laialdane tegevuspiirkond politseile antud. Kuid ei peaks unustama, et siin on tegemist peaaegselt vabatahtliku tuletõrjega, kes ajutiselt, nagu aseaineks omavalitsuse tuletõrjele. Teiselt poolt — kuulub tuletõrje asjandus politseiliste ülesannete hulka, ning politsei on meil mitte kommunaalne, vaid riiklik, keskkohalt juhtiv. Juhib politseid siseminister, tuletõrje seaduse (§ 13) järgi on aga tuletõrje asjanduse üldine juhatus ja järelvalve ka siseministri käes; loomulikult pidi siseminister järelvalvet usaldama temale alluvale politseile. Vahekord politsei ja omavalitsuste vahel on aga nii korraldatud, et loodetavasti lahkhelidid ning hõõrumisi ei peaks nende vahel ette tulema.

Tähtsamate kuritegude jälgimine.

(9. järg.)

A. Liit.

Juhatuskiri kirjaproovide võtmiseks.

A. Etteütluskirjaproovide võtmine.

1. Etteütlusproovisid tuleb võtta võimalikult samadel kirjutamistingimistel, millistel näib valmistatud olevat kahtlane või vaieldav kiri.

a) Peab tarvitama samasugust paberit, millele kirjutatud kahtlane kirjatükk, seega postpaber, kantselei paber, postkaart, veksliplankett, kviiitungi plankett jne.

b) On kahtlane dokument kirjutatud joonestatud paberile, siis võetakse ka proovi jaoks samasugune paber, kui vaja, jooni samases laiuses peale tõmmates.

d) Peab tarvitama samasugust kirjutusmaterjali — tint, harilik- või värvipliiats, terav-, tömp-, kõva- või pehme terasulg, sile ehk kore paber.

e) Juhtumisel, kui kahtlane dokument näib olevat kirjutatud kas silmatorkavalt aeglaselt või kiirelt, viltu, püsti, jämedalt jne., tuleb kahtluseluse peale hariliku, mõjutamata kirjaproovi võtta veel proovid vastavalt eelpool tähendatud käekirja

omadustele. Viimastele proovidele teeb ametnik sellekohased õiendused.

g) Teeb kahtluseluse katset oma käekirja moonutada, siis tuleb lasta teda võimalikult palju ja kiiresti kirjutada.

2. Kirjaproov lastagu kirjutada samade tähtedega, milledega kirjutatud kahtlane kiri, seega eesti-, vene- või saksa keele tähtedega.

3. Prooviks lastagu kirjutada kas terve kahtlase kirja tekst või vähemalt pikemad järgud algult ja lõpult, eriti aga need sõnad, milles ette tulevad õigekirjutuse vead.

4. Lühemaid kirjaproove tuleb lasta mitmel korral ümber kirjutada, eriti kui tegemist on ainult allkirjaga ehk teksti parandustega või vahelekirjutamisega. Seesugusel juhtumisel on soovitatav peale selle veel võltsimiskahtlased sõnad või sõnajaod põimida lühikesse, vabalt valitud teksti ja lasta viimane etteütluse järele maha kirjutada.

5. Proovi kirjutamine sündigu ilma erandita etteütluse järele. Proovi kirjutaja ei tohi kahtlast kirjatükki ei enne kir-

jutamist ega kirjutamise ajal näha, üksikuid sõnu ei tohi tähtikaudu ette veerida, võõrakeelsed sõnad öeldagu ette välja-rääkimise järele.

Peaks kahtlusalune seletama, et ta ühte teatavat tähestikku ei tunne, siis tehtagu talle ülesandeks temale ametniku poolt ettekirjutatud teksti ära kirjutada.

Tähtsamatel juhtumistel tulevad võtta kirjaproovid ka kahtlusaluse kooliajast (kui seesugused olemas).

6. Ebaharilikud tingimised, millistes sündis proovi kirjutamine, nagu proovi kirjutaja erutatud olek, puudulik valgus, külm, kuumus, halb või puudulik kirjutusmaterjaal, tulevad ametniku poolt proovilehel ära seletada, eriti siis, kui proovikirjutaja ise nende peale tähelpanu juhtis.

B. M u u v õ r d l u s m a t e r j a a l.

7. Peale etteütlusproovide tuleb võrdluseks võtta ka muid kahtlusaluse käega kirjutatud kirjaproove nagu kirjavahetus, taskuraamatud, äri- ja majapidamisraamatud, palvekirjad, maksudeklaratsioonid. Kahtluse korral selgitada, kas võetav kirjatükk on tõepoolest kahtlusaluse oma käega kirjutatud. Võrreldavad käekirjad peaksid olema võimalikult ühevanused; igatahes peab selgitama ja õienduse näol juure lisama, mis ajast on pärit võetud proovid.

Kui dokumendi võltsimine on ühenduses teatava isiku allkirja kuritarvitamisega, siis tulevad ka viimaselt võtta allkirja proovid.

8. Tähtsamatel juhtumistel, kui kahtlusaluse juures pannakse toime läbiotsimine võrdlusmaterjaali leidmiseks, siis pööratagu tähelpanu ka kirjutusmaterjaali proovide leidmise peale, nagu kirjutuspaber, pliitsid, tindid, kuivatuspaber, kirja-ümbrikud, kirjajarjutused, puruksrebitud kirjad paberikorvis jne.

Tindiproovidena ei võeta mitte kogu tinditagavara ära, vaid kirjutatakse puhta sulega iga tindisordist eraldi paberilehe peale mõned sõnad.

On kahtlane kirjatükk kirjutatud raamatust väljarebitud lehele või tervest poognast käristatud osale, siis tuleb läbiotsimisel otsida ka vastavat raamatut ja paberipoognat.

D. Millal ja kuidas tulevad kirjaproovid juurdluse juure võtta.

9. Põhjendatud kahtluse puhul tulevad kirjaproovid võtta juba esimese ülekuulamise ajal, eriti siis, kui karta on, et kahtlusalune ennast edaspidi uurimise takistamise eesmärgiga kõrvale saaks hoidma. Läbiotsimised võrdlusmaterjaali saavutamiseks tulevad ette võtta ainult ülemuse korraldusel.

10. Et käekirjade võrdlemist hõlbustada, tulevad üksikud proovid võtta eraldi lehtedele, millised kirjutaja nimega varustatud. Proovisid ei pea mitte juurdluse külge õmblema, vaid need lisatagu viimase juure eraldi ümbrikus; ümbrik võib olla üht äärt pidi juurdluse külge õmmeldud. Samal kombel tulevad juurdluse juure lisada ka kahtlased kirjatükid.

11. Igal kirjaproovil peab leiduma kirjutaja nimi, iga teine, varemalt kirjutatud kirjatükk peab olema kirjutaja poolt omaks tunnistatud, mille üle juurdlust toimetav ametnik igale neist vastava märkuse peale kirjutab.

12. Iseäranis tähtsatel juhtumistel kutsetagu asjatundja proovide võtmise ja otsimise juure.

Kui ühe ja sama autori poolt on saadatud mitmed nimeta kirjad (näit. ähvardus-, väljapressimiskirjad) ja on neid veel oodata, siis soovitatagu kirjade saajale järgnevad kirjad avamata kujul politseisse tuua näpujälgede ilmutamise eesmärgiga.

Samade juhatuste kohaselt tulevad võtta ka kirjutusmasina- ja trükikirjade proovid, samuti paberi- ja riideproovid, kui niisugused teopaigale maha jäätud ja võrdlemist nõuavad.

(Järgneb).

Haagi rahvusvahelise õiguse akadeemia.

Dr. Hans Wehberg (Berliin).

Hiljuti pidasin mina Haagi rahvusvahelise õiguse akadeemias loenguid Genfi protokollile üle. Miitu tegevus õppejõuna andis minule võimaluse isiklikult lähemalt tutvuneda selle akadeemia iseloomuga ja tema üldise tähtsusega. Et see

instituut iseenesest on huvitav asutus, millel suur tähtsus saab olema rahvaste elus, siis tahaksin veidi pikemalt tema tekkimise loo ja tegevuse ülesannete juures peatuda.

Mõte rahvusvahelise õiguse akadee-

miat luua tekkis 1898. aastal. Tähe-
datud aastal pani ette Göttingeni ülikooli
professor v. Bar — kahtlemata üks ande-
rikkamaist meestest, kelle peale võib
meie aja õigusteadus Saksamaal uhke olla
— teadusmeeste akadeemiat luua, mille
ülesandeks oleks erapooletult tähtsamaid
rahvusvahelisi küsimusi lahendada, väl-
jatöötates nende kohta heaksarvamisi, ja
sellega kaasa aidates tülküsimuste lahenda-
misele erapooletul teel Euroopa rah-
vaste vahel. v. Bar'i kava järele ei pida-
nud akadeemia kujunema asutuseks, kus
teoreetilist õpetust antakse rahvusvahe-
lise õiguse alal, vaid parematest kõikide
riikide meestest koosnev oma laadi
kindralstaap, mille tegevuse eesmärgiks
aga oleks olnud riiküküsimuste lahenda-
mine rahu teel ja kõigi sarnaste lahenda-
mise katsete praktiline toetamine. Esi-
algu ei pööratud v. Bar'i ettepaneku peale
suuremat tähelepanu. Alles 1907. aastal
võttis prof. Otfried Nippold v. Bar'i idee
üles ühes pikemas kirjatükis, mis ilmus
„Deutsche Nation“ veergudel, kuid juba
Nippold'i arvates ei tulnud akadeemia
ülesandeid piirata heaksarvamiste kokku-
seadmise ja tähelepanu eesmärgiga, vaid
akadeemia pidi ka puht teoreetilisi üles-
andeid täitma, s. o. tema juures pidi kor-
raldatama ühtlasi süstemaatilisi kursusi
rahvusvahelise õiguse alal. Prof. Nip-
pold'i toetas nende põhimõtete elluviimi-
sel „Deutsche Revue“ väljaandja, kes
kava toetas mitte üksi kirjatükkidega,
mis suuremates ja loetavamates aja-
lehtis ja aegkirjades ilmusid, vaid ka
kirjavahetuse astumisega on tuntud
rahvusvahelise õiguse eriteadlastega ja
sammude astumisega Saksa valitsuse ees.
Nii siis tuligi lõpuks, et teine Haagi rahu-
konverents kahel pleenumiistungil küsi-
musega tegemist tegi, olgugi, et kahjuks
ainult üldistes joontes ja mitte täielikult.
Rumeenia minister Sturdza esitas konve-
rentsile tulevase akadeemia hästi välja-
töötatud organisatsiooni kava. Kuid ta-
gajärgi vähemalt praktilises mõttes see
kõik esialgu veel ei annud.

Et aga rahvusvahelise õiguse arene-
mine sarnase küsimuse lahendamist tin-
gimata nõudis, siis ei jäänud akadeemia
loomise asi enam soiku. Oktoobrikuul
1910. aastal moodustati Haagis T. M. C.
Asseri juhatusel hollandlaste komitee
kava läbiviimiseks ja Hollandi valitsus
ise hakkas suurt huvi küsimuse vastu
tundma ning katsus teiste riikide valit-
susi küsimuse läbiviimiseks võita, saates

kõikide riikide valitsustele erilisi märgu-
kirju. Üle kahekümne riigivalitsuse olid
omades vastustes akadeemia loomisega
päri ja ainult üks riik asus tulevase asu-
tuse suhtes eitavale seisukohale. 14. det-
sembril 1911. aastal otsustas siis veidi
varem asutatud Carnegie rahu-sihtasu-
tuse (asukoht Washingtonis) täidesaatev
komitee akadeemia ülevõtmiseks
määrata toetusena iga aasta 40.000 dol-
lari. Oksfordi koosolekul 1913. a. asus
„Institut de Droit International“ seisuko-
hale, et akadeemia asutamine ja ülevõt-
mine ning toetamine on tarvilik, kus-
juures muu seas „International Law Asso-
ciation“ Londonis juba 1910. aastal en-
nast mõtte pooldajaks oli tunnustanud.
Peale kõige selle võidi Haagi koosolekul,
mis jaanuaris 1914. aastal peeti ja mille
juhatajaks oli belglane Albéric Rolin, juba
akadeemia põhikirja väljatöötamisele
asuda.

Akadeemia põhikiri seab põhimõtte
üles, et akadeemia ei ole alaline ülikool
jäädavalt teenistusse võetud õppejõudu-
dega, vaid et temas tulevad iga aasta
juulikuust kuni oktoobrini kursusi pi-
dada, millede juhatajateks ning õppejõu-
dudeks tulevad kutsuda paremad, kompe-
tentid ja tuntud õppejõud. Akadeemia
administratsioon koosneb põhikirja järele
isikuist, kes moodustavad Carnegie siht-
varanduse administratsiooni rahulossi
jaoks. Akadeemia kuratoorium, mille üles-
andeks on asutuse teadusliku külje juhti-
mine, koosneb praegu järgmistest isiku-
test: Prof. Lyon-Caen (president), endine
Greekamaa välisminister Politis (akadee-
mia abipresident), Chile vabariigi valit-
suse juriidiline nõuandja Alvarez, Itaalia
õigusteadlane Anzilotti, Belgia senaator
parun Descamps, endine Rootsi peaminis-
ter Hammarskjöld, Hollandi minister
Heemskerck, endine Inglismaa kohtuminis-
ter lord Phillimore, prof. James Brown
Scott Washingtonist, professor Valter
Schücking Berliinist, professor Strisover
Viinist ning Vene teadlane parun Taube.
Peasekretääriks on belglane Albéric
Rolin.

Maailma sõja lahtipuhkemise tõttu ei
läinud korda 1914. aastal akadeemiat
avada, nagu esialgu kavatseti, ning pidu-
lik avamine sündis alles 14. juulil 1923. a.
Haagis. Akadeemia asub rahulossis.
Praegu on loengute kuulamine ta-
suta. Alles siis, kui üldine huvi akadee-
mia vastu suuremal määral tõuseb kui
senini, kavatakse loengute eest kuula-

jatelt tasu nõudma hakata. Senijani võib kursustest osavõtjate arvu igaaastast kasvu tähele panna. Huvitav ja eriti tähtis on see asjaolu, et akadeemia rahvusvaheline iseloom iga aastaga ennast selgemalt väljendab ja et praegu juba teiste rahvaste esitajad samal määral kursustest osa võtavad, nagu hollandlased ise. Nii, näiteks, on käesoleva aasta kursuste kuulajate arv 295 nais- ja meestrahva peale tõusnud; need 295 kuulajat esitavad üldse 32 rahvast! Peaaegu kõik kursustest osavõtjad on kõrgema haridusega isikud ehk vähemalt üliõpilased, mis selle tõttu tähtis, et tegelikult tõesti vaja on, et kuulajatel vastav eelharidus oleks loengute paremaks arusaamiseks ja edukamaks töötamiseks.

Mis puutub akadeemia õppejõududesse, siis leidub nende seas väga mitmete rahvaste liikmeid. Ühes minuga, näiteks, käsitab rahvusvahelise õiguse arenemise küsimust Leydeni ülikooli professor van der Vengt, Belgia valitsuse juriidiline nõuandja professor de Visscher peab loenguid rahvusvahelise õiguse kodifitseerimise kohta, Uruguay vabariigi alaline esitaja rahvasteliidus saadik Guani käsitab rahvusvahelisi küsimusi Lõuna- ja Kesk-Ameerika kohta, Inglismaa ülema kohtukoja liige G. G. Phillimore kõneleb aine üle: riigi eesõigus kohtumõistmise alal jne. Iga loeng kestab keskmiselt kuus kuni kaksteistkümmend tundi. Et telugemisi peetakse igal äripäeval, välja arvatud ainult laupäev, millal loenguid ei ole. Tööaeg on tähendatud päevadel kella 1/210 kuni kella 1/211, kella 11—12, kella 3—4, kella 1/25—1/26. Loengute keeleks on ainult prantsuse keel. Minu arvates on teistsugune keele küsimuse lahendamine võimatu, kui tahetakse seda kätte saada, et tõesti kõik kuulajad võiksid lektori mõtteid jälgida. Kui iga pro-

fessor tahaks oma emakeeles kõnelda, siis jääksid loengud ikkagi vähemalt ühele kuulajate osale arusaamatuks.

Väga suure tähtsusega on asjaolu, et mõnede riikide valitsused on kursustele riigiametnikke komandeerinud, mis kahtlemata palju sellele kaasa aitab, et akadeemia tähtsus ja mõju kasvavad. Nii, näiteks, saadeti käesoleval aastal tähendatud kursustele Saksamaa valitsuse poolt ametnikud niihästi välisministeeriumi kui ka kohtuministeeriumi poolt, kummagist ministeeriumist üks kõrgem ametnik. Teiste riikide valitsused toetavad asutust nimetatud „bourses'idega“ (toetused), mis määratakse noortele anderikastele rahvusvahelise õiguse eriteadlastele, et neile võimaldada akadeemia kursustest osavõtmist. Hollandi valitsuse poolt on viis sarnast „bourses“ määratud, nende kasutamiseks kutsuti Haagi akadeemia kuratooriumi poolt üks prantslane, üks sakslane (eradotsent Rihland Külist), üks soomlane, üks shveitslane ja üks poolakas.

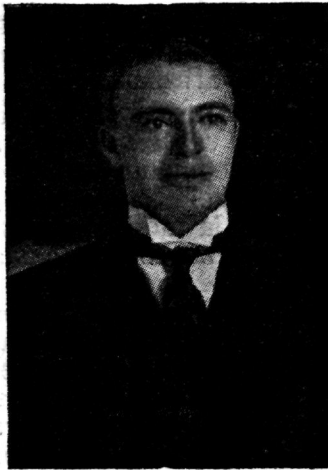
Akadeemia õppejõud ja kuulajad peavad kaks kord nädalas peale loengute koosolekuid, kus omavahel harutatakse kõiksuguseid küsimusi. Need koosviibimised on, nagu seniste kogemuste järele võib otsustada, väga kasutoovad olnud, sest võimaldavad ju nemad kõige paremini mõttevahetust üksikute rahvaste esitajate vahel.

Et akadeemiast kord alaline ülikool välja kujuneb — see on minule isiklikult päevaselge. Esialgu on aga õigem tee, teda järk-järgult areneda lasta ja ainult aastas kord kursusi pidada. Võib ainult soovida, et üldine huvi akadeemia vastu iga aastaga kasvaks ja et tema niihästi seltskonna, kui ka üksikute riigivalitsuste juures ikka suuremat ja suuremat poolehoidu leiaks.

Hans Aleksandri p. Thalheim †

sündis 4. juunil 1895. a., pärit Tallinnast. Hariduse sai Tallinna Aleksandri gümnaasiumis, kus 6 klassi lõpetas. 1912. aastal astus vabatahtlikult Vene sõjaväkke 91. Dvinski jalaväe rügementi. 1914. a. jaanuarikuus ülendati tagavaraväe lipnikuks. 1914. a. augustikuust alates võttis osa ilmasõjast Saksa-Vene väerinnal noorema ohvitserina. 9. juulil 1915. a. ülen-

dati H. Thalheim leitnandiks vahvuse eest ning annetati temale Anna ja Vladimiri aumärgid. 1. jaanuaril 1918. a. astus Vilmjandi II Eesti rügementi, kust 12. märtsil 1918. a. sakslaste okupatsiooni puhul sai vabastatud. 22. novembrist 1918. a. alates teenis piirivalves, 7. jalaväe polgus, Scouts polgus kuulipildujate roodu ülemana, sõjakooli ülema käsutuses ning

6. jalaväe polgus. Käsuga Vabariigi sõjaväele ülendati H. T. kapteniks vanusega 24. II. 1917. a. 15. veebruaril 1921. a. lahkus sõjaväeteenistusest erusse. 1. aug. 1922. a. alates teenis piiripolitsei kontrollöörina Põlva linnas kuni 10. aug. 1923. a. 15. oktoobrist 1923. a. alates teenis H. T. kaitsepolitsei Tallinna jsk. ülemabina kuni surmani.

Kaitsepolitsei teenistuses olles, töötas H. T. eriti palju „149“ protsessi ajal, Heidemanni organisatsiooni avalikustegemisel ning I. dets. sündmuste selgitamisel. Külmetamise ja üle jõu töötamise tagajärjel jäi H. T. kopsuhaigeks ning juba läinud aasta detsembrikuul tuli raske haigus — tiisikus — avalikuks. H. T. läks Tall. kopsuhaigete sanatooriumi, kust mõni päev enne surma lahkus, et venna tallu Pikva asundusse ajutiselt elama asuda, lootuses, et tervis siiski paraneb. Kuid ootamatult võttis haigus järsku halva pöörde ning surm tuli palju rutem kui oodatud. 1. septembril maeti kadunu Kopli surnuaiale, kuhu teda olid saatmas politsei peavalitsuse ja ministri kõrgemad ametnikud ning kaasteenijad Tallinna jaoskonnast.

Kadunu on kõikide kaasteenijate lugupidamist suutnud võita oma vastutuleliku iseloomuga, suure töötahte ja -jõuga, — oli ju tema üks neist, kes kibedal ajal kunagi ei puudunud ja isegi haiguse raske ajal päevil kõige jõuga tööd tegi.

Ametlik osa.

Siseministri käsukiri piirivalvele 22. augustist s. a. nr. 8:

Võtta tarvitusele 18. nov. 1924. a. kindlalt määratud piirivalve käsiraamatu § 130 järgmiselt: kaheksasaja seitsmekümne viiesüüalises piirivöös, mis mannermaa piiri juures, on piirivalve ohvitseridel õigus eluhoonetes läbiotsimisi ja väljavõtteid teha samadel tingimistel, nagu politsei-ametnikkudel kohtu-uurijate asemel, asjades, mis viivitust ei luba, see on juhtumisel, kui piiriseaduste rikkumine sündis piirivalve nähes ja kui karta on, et aja viitmise tagajärjel kuriteo jäljed võiksid ära kaduda.

Alus: Kr. kp. s. § 1151¹.

Luban piirivalvel Soome lahe ja Peipsi randade piirivöös tarvitusele võtta Krim. kohtupid. sead. § 258 juhtumisel, kui koh-

tu-uurijaid ja politseid koha peal ei ole ja viimased kohe ilmuda ei saa, kuna kuriteo jäljed kaduda võivad; Krim. kohtupid. sead. § 258 põhjal läbiotsimiste, ülevaastuste ja väljavõtete tegemise õigus on ainult piirivalve ohvitseridel.

Alus: Krim. kohtupid. sead. § 261.

Tartu maakonna politsei ülemas käsukirjaga 18. augustist s. a. nr. 26

on Saadjärve valla raiooni ülemas kohusetäitjaks määratud politsei kordnik L. Lukk, arvates 20. augustist s. a.

Tartu maakonna politsei ülemas käsukirjaga 28. augustist s. a. nr. 29

on I. jaoskonna ülemas II järgu kantselei ametnik L. Tobber määratud I järgu kantselei ametnikuks, arvates 20. aug. s. a.

Spordi alalt.

Pühapäeval, 30. augustil, korraldas politseikool omavahelise teatejooksu võistluse ümber linna (10×500 mtr.), millest

võtsid osa 4 meeskonda. Teatejooks algas E. S. S. „Kalevi“ aias mööda ringpuisteed ja lõppes jällegi „Kalevi“ aias.

Esimesena tuli 3. meeskond, ajaga 13 min. 28,3 sek., mis iseenesest väga hea aeg. Mitteametlikuks Eesti rekordiks loetakse aega 12 min. 58 sek.

Kehakasvatuse mõttes ei ole siin kohal tähtis, missugune meeskond esimesena tuli, vaid kooli üldine võime ja selles mõttes olid tagajärjed otse üllatavad. Meeskonnad jõudsid finishi kõik pea ühel ajal; teine rinna osa, kolmas ja neljas — mõni meeter järele. See asjaolu näitab, et

jooksjate võimed on ühesugused ja kõik on ühtlaselt arenenud, mida tuleb kooli spordi-instruktori, hra Klumberg'i, suureks teenuseks lugeda. Pealtvaatamas oli suur hulk uudishimulisi, kellele jooks erilist huvi pakkus.

Kuuldavasti tahetakse edaspidi võistlusi korraldada politseikooli ja Tallinna linna politsei meeskondade vahel, nimelt teatejooksus ja murdmaa jooksus 3 kilomeetri peale.

Võitja politseikooli meeskond.

Väljamaalt.

Võitlus kokaiini salamüügi vastu Berliinis.

Berliini kriminaalpolitseil olevad andmed näitavad, et kokaiini, morfiumi ja teiste sarnaste uimastavate mürkide salamüümine viimastel aastatel alatasa kasvab. Sellejuures on aga võitlus selle pahe vastu õige raske, sest mürkide müüjad on väga ettevaatlikuks muutunud peale mitmekordsete sissekukkumiste ning tegetsevad kõiksuguste kavaluste abil. Teiselt poolt aga ei nimeta kihvtide tarvita-
jad — peale mõne üksiku erandi — müügi-kohtasid ja müüjaid. Kõige selle tõttu lähneb kriminaalpolitseil võrdlemisi harva korda müügi-
allikaid kindlaks teha ning süüaluseid tabada. Kõige enam kaubeldakse kokaiini ja morfiumiga Ber-

liini Westeni linnajaos, kus kolmanda järgu restoraanide teenijad mürkidega kauplevad, mitte ainult kelnerid, vaid ka riiehooldjad, uksehooldjad, klaverimängijad jne. Samuti võib tihti kokaiini leida tänavkauplejate juures, kes katsuvad oma äri sissetulekuid eriti hilisel ööl keelatud ainete müügiga tõsta. Kuid ka tähendatud isikute tabamine ei anna politseile suuremat tulu, sest nende juurest leitakse harilikult ainult mõni gramm keelatud müarki, mis tihtipeale veel kasu suurendamise eesmärgil teiste odavate ainetega segatud. Kuid päriskauplejaid ei lähe pea kunagi korda tabada. Et edukalt ka viimaste vastu võidelda, on vaja, et publik ise, aru saades mürkide tarvitamise halbadest tagajärgedest, politseid aitaks

ning tarvitsi andmeid kriminaalametnikkudele muretseks. Selleks otstarbeks kutsus Berliini politseipresiidium hiljuti kodanikke üles kõigest presiidiumile teada anda, mis puutub kokaiini ja teiste sarnaste kihvtiste ainete salamüümisse.

Uus Tsheho-Slovakkia perekonnaseisu seadus.

Tsheho-Slovakkia valitsuse poolt rati-fitseeriti hiljuti uus „abielu ja perekonnaõiguse kodeks“, mille eesmärgiks on mehe ja naise suhete reguleerimine naise vabastamisega mehe ülevõimu alt ning üldse perekonda puutuvate küsimuste lahendamise meie aja nõuete kohaselt. Kodeks deklareerib, et isikud, kes teine teisega abielu lepingu sõlmivad, täielise isiklise vabaduse kasutavad, samuti ka töövabaduse. Kui üks abikaasadest oma elukorterit vahetab, siis ei tähenda see veel, et teine peab temaga ilmtingimata kaasa minema. Varandus, mis mehe ja naise koostöötamise tagajärjel aja jooksul kogutud, loetakse mõlemi ühiseks varanduseks. Kui ühel abikaasadest puudub eluülespidamiseks tarvis olev raha, ehk kui tema töövõimetus on, peab teine abikaasa tema ülespidamise eest hoolt kandma, kui temal selleks võimalust on, mida igal juhtumisel selgeks teeb kohus. Et abielu lahutada, selleks on vaja kas mõlemi poole nõusolek, ehk aga ühe abikaasa soovivaldus. Lapse eest hoolitsemine pannakse mõlemi poole peale; lapsed on kohustatud oma vanemaid toitma, kui vanemad toetust vajavad, ehk kui nemad töövõimetus on ning riiklist abiraha ei saa.

Kas surmanuhtlus kaob?

Londonis astus augustikuu esimesel poolel rahvusvaheline kongress kokku, mille eesmärgiks oli vangimajadesse puutuvate küsimuste harutamine ning üle ilma maksvate nuhtlusseaduste kohta üldiste põhimõtete väljatöötamine ning vangimajadesse ja nuhtlusseadustesse puutuvate uuenduste küsimuste läbikaalumine. Peaaegu kõik Euroopa ja Ameerika riigid olid kongressil esitatud, millest osa võtsid ka mitmed üle ilma tuntud õigusteadlased, poliitikamehed, mõtte-eadlased ja politsei esitajad. Juba enne maailmasõda peeti Londonis paaril korral samasugused kongressid ära, ilma et korda oleks läinud mingisuguseid laiema

ulatusega tagajärgi saavutada. Näib — vähemalt esialgu — et käesoleva aasta kongress siiski õnnelikum saab olema. Tehti rida tähtsaid ettepanekuid, milliste suhtes võib arvata, et nemad üldist vastuvõtmist vastavate valitsuste ning parlamentide poolt leiavad, olgugi, et vaja veel väga mitmesuguseid takistusi kõrvaldada. Muu seas — ja see on vist kõige raskemalt teostatav kongressi resolutsioon — jõuti otsusele suure häälteenamusega; et surmanuhtlus tuleb ära kaotada, mis senini küll pea kõikides Euroopa kultuurriikides on püsima jäänud, samuti kõikides Kauge-Ida riikides ning väikeste eranditega terves Ameerikas.

Naisterahvaste riigiteenistusse võtmine Inglismaal.

Mõne nädala eest algasid Londonis suured konkurents eksamid riigiteenistusse astuda soovijatele ning esimest korda on Inglismaa ajaloos ka naisterahvaste luba antud eksamitest osa võtta ning selle läbi ka riigiteenistuses kõrgematele kohtadele pääseda (eksamineeritud saavad Inglismaal isikud, kes soovivad riigiteenistuse esimesse järku, s. o. kõrgematele kohtadele pääseda). Osavõtjaid naisterahvaid on 34, kes võivad eksami rahuldavalt sooritamisel tsiviilteenistusse astuda, kus neil võimalus avaneb edasi jõuda kuni peavalitsuse juhataja kohani, millistel kohtadel nemad muu seas keskmiselt 3000 Inglise naela aastas palka saaksid. Eksamid ise on aga õige rasked; nemad kestavad üle kolme nädala ning ettenähtud ainete arv on 65; siin leidub loodusteadus, täheteadus, Rooma õigus jne., ühe sõnaga on kõik seaduse harud esitatud. Sunduslik on katse kuues aines. Eksamiletulejad peavad 21—24 aastat vanad olema. Mis üldse palkadesse puutub, siis maksetakse Inglismaal naisametnikkudele 100 Inglise naela aastas vähem palka, kui meesterahvastele samal ametkoyal. Ülikooli haridus on pea eeltingimuseks sellele, et lubatakse eksamist osa võtta. Naiskandidaadid, kes sellele ajaloolisele katsele end üles annud, olevat kõik lõpetanud Girtoni ja Newnhami naisülikoolid.

Eelkaristatute arv Ühisriikides.

Nagu Ameerika Ühisriikide statistilised andmed näitavad, on ümmarguselt üks miljon Ühisriikide kodanikke kohtu poolt

karistatud, mis umbes üks protsent rahva üldarvust välja teeb. Jälgimise keskbüroos hoitakse alal 925.000 näpujälge karistatud ja tagaotsitavate isikute kohta ning kuritegijate kartoteegis leidub üle 1½ miljoni nime. Tähepanemisväärt on asjaolu, et alaealiste ning noorte kuritegijate arv alatasa kasvab. Suurt tõusu näitab arusaadavatel põhjustel salakaubitsemine eriti alkoholsete jookidega ning röövimised ja riisumised. Ka tapmistest arv on võrreldes endiste aastatega tugevasti kasvanud. Naisterahvaste osavõtt kuritegudest on võrdlemisi õige väike, nii leidub registreeritud kuritegijate seas ainult 5% naisterahvaid. Omamoodi rekordi püstitas üks kuritegija, kes 147 nime all tegutses ja kelle nimi ning näopilt leidub 147 kohas üldises kartoteegis.

Röövlid New-Yorgi baaris.

Läinud kuu lõpul pandi New-Yorgis jällegi omapärane kuritegu toime. 126. tänaval on olemas suurem baar, kus harilikult palju rahvast käib. Sellesse baari ilmusid ühel ilusal päeval neli meest, kellele näod musta kattega kaetud olid, sel ajal, kui baaris vähe inimesi — kõigest kaheksa isikut — viibisid. Röövlid sundisid laskevalmis olevate püstolitega teenijaid ning võõraid baaris olevasse jääkasti minema ning röövisid siis kassa tühjaks.

Äraandlikud näpujäljed.

10. septembril 1917. aastal tapeti Berliinis keegi restoraanipidaja Simon oma lokaali ruumides. Kassast, mis samas toas oli, kus kuritegu aset leidis, raha ei leitud, nii et otsekohe arvamine tekkis, et tegemist on röövmõrtsukatööga. Selles ruumis, kus tapetu leiti, seisis laua peal pudel veini ja kaks klaasi, mis tõenduseks oli sellele, et mõrtsukas või mõrtsukad enne tapmist kordasaatmist seltsis jõid oma ohvriga. Kuritegija või igatahes üks kuritegijatest jättis ettevaatamatult kuriteo paigale mitmele kohale oma näpujäljed: puhvetikapi klaasist ustele, veini pudelitele jne. Magamistoas oleva riiete kapi klaasiksel leidusid isegi ühe pahema käe täielikud jäljed. Kõik leitud jäljed võrreldi omal ajal Berliini politsei presiidiumis alalhoitavate kuritegijate näpujälgedega, kuid jäljed mingit selgust asjasse ei toonud ja üldse ei läinud kriminaalpolitseil, vaatamata kõigi energilisemate katsete peale, korda süüdlast või süüdlasi kindlaks

teha ja tabada. Viimasel ajal on teatavasti erilisel kriminaalpolitseilisel alal üksikud riigid teine-teisega astunud lähemasse ühendusse ning on loodud jälgimise keskkohad rahvusvahelise kuritegevuse vastu võitlemiseks. Arvesse võttes nende keskkohade viimase aja edukat tegevust, saatis Berliini kriminaalpolitsei mõne aja eest tundmatu tapja näpujäljed kõikidele sarnastele keskkohadele. Lühikese aja pärast teatas Kopenhägeni daktüloskoopiline büroo, et näpujäljed samasugused on, mis on võetud ühe kahtluse all olevalt väljamaalaselt, s. o. kellegilt Saksamaa kodanikult Kurt D-lt, kes kaupmehena, kelnerina jne. pikemat aega Kopenhagenis tegutsenud ja kellel ka Daani kriminaalpolitseiga palju vahejuhtumisi olnud. Sarnase daktüloskoopilise analüüsi tagajärjel tekkis D. kohta kahtlus, et tema on suurema varguse toime pannud, mis omalt poolt jällegi ühenduses ülalkirjutatud mõrtsukatööga. Kõiki seda arvesse võttes, arreteeriti D. Daani võimude poolt, kes esialgu kõiki maha salgas, lõpuks siiski pidi tunnistama, et tema 1917. a. tõesti Berliinis viibis ja, võib olla, ka kõne all olevas lokaalis käis. Lõpuks tunnistas D. siiski osaliselt oma kuritöö üles, mis tänu daktüloskoopiale kaheksa aastat peale toimepanemist avalikuks tehti.

„Kuiv sõjavägi.“

Ameerika Ühisriikide valitsus otsustas võitluses alkoholi salakaubaveo vastu senistest veelgi suuremaid abinõusid tarvitusele võtta. Nõnda nim. „kuiva sõjaväe“ juhatajale Andrew'le anti erakorralised volitused, et salamüümist ja -vedamist takistada. Andrew ise on arvamisel, et salakaubitsemise alkoholsete jookidega nii-võrd suureks on läinud ja nii palju inimesi kaasa kiskunud, et see on muutunud tõsiseks hädaohuks seltskonnale ja riigile. Nüüd on rahaministeeriumi koosseis erakordselt 10.000 isiku võrra suurendatud (see ongi n. nim. „kuiv sõjavägi“), kes 1. septembr. pidid tegevusse astuma. Teenistuse kord on uuendatud ning terve tolliametkond ümber organiseeritud. Endistest ametnikkudest ja agentidest on üle tuhande teenistusest vabastatud, kes osalt küllalt energilised polnud ja kelle kohta osalt kahtlus tekkis, et nemad salakaubavedajaid otsekohe ehk kaudselt toetavad. Edasi kavatsetakse teatud aja järele tolliametnikkude ümberpaigutamisi ette võtta, et sellega takistada ametnikkude ühen-

duisse astumist salakaubavedajatega ja nendele kaasaaitamist. Sarnast ümberpaigutamist tahetakse teatud aja jooksul reguläärsest läbi viia ja loodetakse selle abinõuga palju kätte saada. Terve organisatsiooni teenistusse võeti ka eriline rahvusvaheline detektiivide büroo, mille juhatajaks on palutud tuntud kriminalist ja eriteadlane Valter Green.

Röövliid ühe linna kallale tunginud.

Augustikuu lõpul juhtus Ameerika Ühisriikide linnakeses Heyworth'is (Illinois osariigis) lugu, mis meele tuletab neid aegu Ühisriikide ajaloost, kus eurooplased ja indiaanlased veel veriselt teine teisega võitlesid. Tähendatud linnakesse ilmusid ühel äripäeval umbes 12—20 isikut, kes peast jalatallani olid varustatud sõjariistadega, ning võtsid mõned tähtsamad ja tuntud kodanikud pantvangidena enesega kaasa, asetades neid ühte maija ning hakkasid siis linnakese paari sada elumaja revideerima. Linna elanikud vaatasid pealt, kuidas neilt ja nende majadest raha ja väärtuslikumad asjad ära viidi, ilma et keegi oleks söandanud juhmadele röövliitele vastu hakata. Mõne tunni pärast oli töö tehtud ja kuritegijad kadusid sama ruttu, nagu nemed ilmusidki, võttes kaasa raha ja väärtasju. Varsti hakkas neid appikutsutud suurem politseinikkude salk taga ajama, kuid ametnikkudel ei läinud korda kuritegijaid tabada. Arvatakse, et viimastel kusagil läheduses hästi korraldatud peitepaik asub, kust neid raske leida.

Surmanuhtlus Venemaal.

Teatavasti ei leidu Nõukogude Venemaa nuhtluse kodeksis sõna surmanuhtlus, vaid selle asemel on õige tihti ette nähtud n. nim. kõrgem karistus. Nüüd hakatakse, nagu Moskva lehed teatavad, surmanuhtluse tarvitamist osaliselt piirama. Nimelt olevat justiitskomissariaatis eelnõu välja töötatud, mille põhjal surmanuhtlus ära kaotatakse karistusena salakaubavedamise, altkäemaksu võtmise, riigivaranduse kõrvaletoometamise ja teiste sarnaste kuritegude eest. Surmanuhtluse asemele astub lühem või pikem vangistus.

Rahvusvaheline morfiimi salakaubavedu.

Mõne aja eest tehti Genfis morfiimi salakaubavedu avalikuks, mis huvitav on temaga seotud asjaolude tõttu. Kaks nädalat enne kuriteo avalikukstegemist teatati Ühisriikide saatkonna poolt Genfi

tollivalitsusele, et lähemal ajal kavatsetakse suurem partii morfiimi saata Zürichist Baaseli ja Genfi kaudu Prantsusmaale — Marseille'i ja sealt edasi Jaapani kaudu Hiinamaale. Saadeti oli, nagu saatkond teatas, mahutatud kastidesse, millistes offitsiaalselt pidid olema seinaja taskukellad. Genfi tollivalitsus võttis selle teadaande arvesse ning tegi tarvilisi ettevalmistusi salakaubaveo ja vedajate kinnivõtmiseks. Ja tõesti saadeti Genfi kahe nädala pärast peale teadaande kättesaamist kaheksa kasti kelladega. Terve saadeti peeti kinni ning hakati põhjalikumalt saadatud kaupa vaatama. Selgus, et viies kastis seinakellade all, vahel ja sees kokku 65 kilogrammi morfiimi oli, millise väärtus umbkaudselt 55.000 Shveitsi fr. (ligi 4 miljoni Em.). Hakati asja uurima, kuid senini pole veel korda läinud iseärase kauba saatjat kindlaks teha.

Tapmiste rekord.

Chicago linn Ühisriikides on esimene linn maailmas tapmiste arvu poolest ning hoiab seda kurba rekorti juba pikemat aega oma käes. 1. jaanuarist kuni 1. augustini s. a. pandi Chicagos üldse 227 tapmist toime, s. o. keskmiselt rohkem kui üks tapmine öö-päeva jooksul (Chicagos elab ümmarguselt 2½ miljoni elanikku). Chicago on, nagu tähendatud, ikka kuulunud seal toimepandud mõrtsukatööde poolest; senine rekordi aasta on 1920. a., kus 330 tapmisjuhtumist politseile teatavaks said ning võimude poolt uuriti.

Rahvusvaheline ülikool poliitika tegelastele.

Tuntud Belgia poliitika tegelane Jules Destrée on rahvusvahelise ülikooli asutamise küsimuse üles võtnud poliitika tegelastele ja ajakirjanikkudele. Tema kava järele oleks selle ülikooli õppejõududeks juba olemasolevad ülikoolide õppejõud ning kasutada tuleks suurlinnade ülikoolide sisseseadeid. Üliõpilased rändaksid selle kava järele linnast linna ja õpiksid, näiteks, üks aasta Londonis, teine — Pariisis, kolmas — Berliinis, neljas — Haagis, Genfis või Brüsselis. Õppejõud ei läheks palju maksma, sest neid valitakse vastava linna ülikooli õppejõududest. Sel moel oleks võimalik riigimehi ja juhtivaid ajakirjanikke välja õpetada, kes on õppimise ajal suuremaid Euroopa rahvaid ja nende iseloomu tundma õppinud ja kellel selle tõttu täielik arusaamine on Euroopa poliitilisest elust.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1316. Tellija J. T. Küsimus. Rahu-kohtu Nuhtlusseadus § 160 ütleb: „Süüdlasi, kes võõrastes metsaosades ilma sellekohase loata tõrvaahjusid, savikodasid või muid tulega töötavaid tehaseid ehitavad, kui ka neid, kes ilma loata tõrva ja tõkati, potashi, süsa või lupja põletavad, karistatakse peale kõigi omavoliliselt tehtud ehituste, töötamise abinõude, materjalide ja juba väljatöötatud saaduste äravõtmise: rahatrahviga mitte üle saja rubla.“

Kas on tõrvaahju ja savikoja ehitamiseks üksnes metsaosa omaniku luba tarvilik või on ka valitsuse võimude poolt väljaantav luba tarvilik?

Kas on tõrva, tõkati, potashi, söe ja lubja põletamiseks luba tarvis? Kui suure tööstuse jaoks peab luba olema? Kust tuleb selleks luba muretseda ehk kelle poole selles asjas pöörata? Kas võib vaheldase lubjaahjuga ja keskmise suurusega telliskivitehasega ilma loata töötada, kui need juba mitmed aastad ilma loata on töötanud?

Vastus. 1. Igal juhtumisel on tarvis muidugi metsaomaniku luba. Riigimetsade suhtes tuleb selles asjas pöörata metsade peavalitsuse poole.

2. Kui metsaomanikult luba olemas, siis tuleb järgida Vabriku ja käsitööstuse seadust (Sead. K. XI k. 2 j. 1913. a. väljaanne) ja Suur-, kesk- ja väiketööstuse seadust (R. T. nr. 28 — 1920. a.).

Viimases nimetatud seadustest on ette nähtud tööstuste asutamise kord.

Väiketööstuse ettevõtete (mis selle all mõistetakse v. § 3) asutamiseks ei ole tarvis mingisugust luba, neil tuleb ainult linna- ehk maakonnaavalitsuses registree-rida (§ 24).

3. Kui mõni ettevõtte, mille avamiseks suur-, kesk- ja väiketööstuse seaduse jä-
rele luba nõutakse, senini ilma loata töö-
tanud, siis ei tähenda see veel, et tal õi-
gus oleks edaspidi ilma loata töötada.
Tuleb järgida nimetatud seadust.

4. R. N. S. § 160 nimetatud loa all tuleb mõista metsaomaniku luba.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d .

Tunnustatakse maksvusetuks järg- mised isikutunnistused:

T a n k s o n, Peeter Tani p., v. a. Vana-
Suislepa vallaval. 30. 3. 20. a. nr. 292.

(32516)

P i i r, Hans Jüri p., v. a. Vastemõisa val-
laval. 1919. a.

(32516)

R e i n u j a a n, Kalew Konstantini p., v. a.
Viljandi maak. pol. linna jsk.

(32516)

K o b a k, Johan Jaagu p., v. a. Tarvastu
vallaval. 20. 1. 20. a. nr. 1548.

(32517)

A n i, Linda Johani t., v. a. Suure - Kõpu
vallaval. 3. 1. 20. a. nr. 705.

(32517)

T i r i, Peeter Peetri p., v. a. Viljandi val-
laval.

(32517)

M a d i s s o n, Amalie Johani t., v. a. Lee-
biku vallaval. 7. 1. 20. nr. 106.

(32517)

L e n s e n, Hilda Jaani t., v. a. Sürgavere
vallaval. 7. 4. 20. a. nr. 700.

(32517)

S i i g, Martin Juhani p., v. a. Tall linna
pol. 6 jsk. 14. 1. 20. a. nr. 5241.

(32615)

N o r t m a n n, Eliise Hansu t., v. a. Tall.
linna pol. ülemalt 18. 2. 20. a. nr. 9866.

(32614)

H e r m b e r g, Dagmar Jaani t., v. a. Tall.
linna pol. 4 jsk. 17. 1. 20. a. nr. 8813.

(32616)

S i i b e, Johannes Mari p., v. a. Tall. lin-
na pol. 6 jsk. 28. 2. 21. a. nr. 8918.

(32617)

L e m b e r g, Leontiine Hermani t., v. a.
Tall. linna pol. 6 jsk. 12. 3. 25. a.

(32618)

U r m, Karl Jaani p., v. a. Valguta vallav.
9. 6. 20. a. nr. 472.

(32619)

K a s k, Ado Andruse p., v. a. Hellama
vallaval. 31. 1. 20. a. nr. 457.

(32767)

N a a b e r, Timoteus Vassili p., v. a. Leisi
vallaval. 7. 6. 23. a. nr. 48.

(32771)

N e p p e r, Aleksander Mihaili p., v. a.
Uuemõisa vallaval. 13. 10. 20. a. nr. 419.

(32772)

- Vaher, Vassili Mihaili p., v. a. Hellama vallaval. 17. 1. 20. a. nr. 287. (32770)
- Jakobson, Aliine Kustase t., v. a. Varbola vallaval. 20. 1. 21. a. nr. 867. (32851)
- Lapmann, Anna Ado t., v. a. Vihterpalu vallaval. 25. 2. 20. a. nr. 487. (32852)
- Dankmann, Juuli Juhani t., v. a. Tall. pol. Kopli abijsk. 8. 4. 22. a. nr. 550-a. (32853)
- Kruus, Johannes Ado p., v. a. Nõva vallaval. 16. 12. 19. a. nr. 128. (32854)
- Erenberg, Hans Jüri p., v. a. Tall. linna pol. I. jsk. 11. 2. 22. a. nr. 17290. (32855)
- Raamat, Voldemar Jüri p., v. a. Pihtla vallaval. 13. 5. 24. a. nr. 387. (32858)
- Espar, Julie Jüri t., v. a. Varbola vallaval. 13. 12. 19. a. nr. 58. (32857)
- Ehrmann, Johannes Kustase p., v. a. Saue vallav. 5. 1. 20. a. nr. 484. (32856)
- Aalberg, Villem Johani p., nr. 129. (33041)
- Vilberg, Miina Jaani t., v. a. 5. 1. 22. a. nr. 1. (33042)
- Varma, Herman Jakobi p., nr. 5. (33043)
- Varma, Jakob Jakobi p., nr. 254. (33044)
- Kõnt, Anton Jüri p., nr. 13. (33045)
- Vank, (Vakk), Triina Johani t., nr. 709. (33046)
- Toomann, Johannes Jüri p., nr. 1804. (33047)
- Irak, Linda Mardi t., nr. 1418. (33047)
- Kroosberg, Tõnu Tõnu p., v. a. nr. 163. (33047)
- Seppor, Jüri Tõnise p., v. a. Massu vallaval. 29. 12. 19. a. nr. 459. (33209)
- Kuulmann, Jüri Madise p., v. a. Lihula vallaval. 26. 10. 20. a. nr. 1307. (33210)
- Osbek, Hans Hansu p., v. a. Velise vallaval. 26. 11. 20. a. nr. 739. (33413)
- Lippu, Aliide Johani t., v. a. Emmaste vallaval. 10. 1. 20. a. nr. 656. (33415)
- Soon, Jaan Jaani p., v. a. Vigala vallaval. 21. 8. 20. a. nr. 1336. (33416)
- Parek, Alfred Jaani p., v. a. Velise vallaval. 28. 11. 24. a. nr. 97. (33417)
- Raid, Johannes Juhani p., v. a. Viljandi maakonna pol. linna jsk. 22. 3. 22. a. nr. 8305. (29597)
- Vestren-Doll, Emilie Karli t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 30. 11. 19. a. nr. 622. (29598)
- Siitan, August Reinu p., v. a. Viljandi maakonna pol. linna jsk. 26. 5. 22. a. nr. 8405. (29599)
- Elias, Liisa Jüri t., v. a. Paide linna pol. ülemalt 13. 12. 19. a. nr. 1123. (29600)
- Priimann, Helene Johani t., v. a. Tall. linna pol. III. jsk. 13. 7. 22. a. nr. 55. (33701)
- Suits, Johan Tõnise p., v. a. Tall. linna pol. VI. jsk. 18. 12. 19. a. nr. 3739. (33702)
- Turp, Anu Andrese t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 3. 12. 19. a. nr. 1208. (33703)
- Varblane, Mari Tõnise t., v. a. Vana-Võidu vallaval. 18. 12. 19. a. nr. 198. (33704)
- Ojaso, Anna Johani t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 30. 7. 20. a. nr. 6768. (33716)
- Rattas, Arnold Mihkli p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 20. 9. 20. a. nr. 7121. (33715)
- Rohtberg, Elmar Jaani p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 11. 12. 19. a. nr. 3149. (33714)
- Palu, Aleksander Tõnise p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 5. 12. 19. a. nr. 1772. (33713)
- Raudsepp, Hans Jaani p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. 7. 3. 22. a. nr. 8272. (33712)
- Sirkel, Johtan Jaagu p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 9. 12. 19. a. nr. 2670. (33711)
- Schilling, Ella Jaani t., v. a. Viljandi maakonna pol. linna jsk. 10. 6. 22. a. nr. 8431. (33710)
- Koppel, Karl Peetri p., v. a. Tarvastu vallaval. 26. 1. 24 a. nr. 174/055176. (33709)
- Tuul, Marie Jakobi t., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. 16. 10. 22 a. nr. 8670. (33708)
- Orav, Aleksander Jaani p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 20. 5. 21 a. nr. 7784. (33707)
- Kiss, Kadri Jüri t., v. a. Viljandi l. pol. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 4032. (33706)
- Ristohv, Kadri Tõnise t., v. a. V. Täna-silma vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 254. (33705)
- Sonnenberg, Gertrud Alfredi t., v. a. Helme vallaval. 28. 2. 22 a. nr. 865. (33802)
- Oberschneider, Jaan Jaani p., v. a. Koorküla vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 174. (33803)
- Pent, Miina Andrese t., v. a. Koorküla vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 170. (33804)
- Buschmann, Jüri Jakobi p., v. a. Helme vallaval. 26. 12. 20 a. nr. 784. (33805)

- Markson, Jüri Tõnise p., v. a. Hummul**
 vallaval. 25. 11. 19 a. nr. 85. (33806)
Muhk, Peeter Jaani p., v. a. Taagepera
 vallaval. 15. 4. 24 a. nr. 44. (33807)
Pöder, Aliide Jaani t., v. a. Leebiku val-
 laval. 31. 12. 19 a. nr. 75. (33810)
Jõgi, Anton Karli p., v. a. Valga maak.
 pol. linna jsk. 11. 2. 19 a. nr. 1645.
 (33811)
Bach, Ado Ado p., v. a. Kärstna vallaval.
 16. 1. 20 a. nr. 198. (33812)
Illisson, Herman Hansu p., v. a. Hum-
 muli vallaval. 3. 11. 20 a. nr. 875.
 (33813)
Eichenbaum, Ella Marie t., v. a. Jõ-
 geveste vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 221.
 (33814)
Kronks, Eduard Matsi p., v. a. Tõrva
 alevival. 16. 8. 24 a. nr. 220. (33815)
Darsch, Märt Otto p., v. a. Taagepera
 vallaval. 11. 4. 24 a. nr. 41. (33816)
Laosson, Mart Tõnise p., v. a. Leebiku
 vallaval. 23. 3. 20 a. nr. 271. (33818)
Tuvi, Liisa Mattu t., v. a. Koorküla val-
 laval. 14. 12. 19 a. nr. 219. (33819)
Tahvel, Herman Hansu p., v. a. Leebiku
 vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 67. (33820)
Lillipuu, Anu Peetri t., v. a. Patküla
 vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 873. (33822)
Kuusikvald, Jaan Jakobi p., v. a. Aas-
 pere vallaval. 1. 12. 19 a. (33900)
Eig, Hans, v. a. Narva linna pol. ülemalt
 1922 a. nr. 209. (34002)
Holtsmann, Pauline, v. a. Sutlepa val-
 laval. 23. 4. 20 a. nr. 40. (34003)
Jürjev, Gustav Mihkli p., v. a. Haapsalu
 linna pol. jsk. nr. 281. (34004)
Jürjev, Elisabeth, v. a. Haapsalu linna
 pol. jsk. nr. 608. (34004)
Rootsmann, Eduard Juhani p., v. a.
 Asoküla vallaval. nr. 247. (34005)
Koplik, Loviise, v. a. Haapsalu linna
 pol. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 462. (34006)
Dans, Johannes, v. a. Rikholdi vallaval.
 24. 12. 19 a. nr. 320. (34007)
Schütz, Lisette, v. a. Tall. linna pol. 6.
 jsk. 1922 a. nr. 10580. (34008)
Mitt, Mihkel Hendriku p., v. a. Tammiste
 vallaval. 18. 1. 20 a. nr. 241. (34069)
Lüüban, Ida Mihkli t., v. a. Kohtla val-
 laval. 4. 12. 19 a. nr. 293. (34070)
Kõivumägi, Albert Kusta p., v. a. Mõ-
 niste vallaval. 20. 3. 20 a. nr. 501.
 (34082)
Pikk, Jaan Liisa p., v. a. Mõniste valla-
 val. 4. 2. 20 a. nr. 290. (34081)
Kõrgesaar, Mihkel, v. a. Võisiku valla-
 val. (34083)
- Piir, Kristjan, v. a. Võisiku vallaval.**
 (34084)
Kiviselg, Marie Johani t., v. a. Talli
Sild, Jaan, v. a. Võisiku vallaval. (34085)
 vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 620. (34088)
Kraav, Andres Johani p., v. a. Vana-
 Antsla vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 417.
 (34089)
Papmann, Hans Mardi p. (34091)
Rakkelt, Hans Jaagu p., v. a. Paasvere
 vallaval. 1. 12. 20 a. nr. 1268. (34092)
Liik, Vassili Aleksei p., v. a. Muhu-Suure
 vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 251. (34094)
Pärtel, Ida Mardi t., v. a. Vana-Põltsa-
 maa vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 448.
 (34095)
Paju, Peeter Tõnise p., v. a. Vana-Põlt-
 samaa vallaval. 3. 1. 22 a. nr. 1093.
 (34096)
Lepp, Osvald Tõnise p., v. a. Vana-Põlt-
 samaa vallaval. 28. 2. 22 a. nr. 1118.
 (34097)
Kutsar, Alviine Mihkli t., v. a. Vana-
 Põltsamaa vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 441.
 (34098)
Karlson, Karl Jaani p., v. a. Vana-Põlt-
 samaa vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 753.
 (34099)

Kuulutus.

Politseikooli Ülem teatab, et uute kasvandikkude vastuvõtmine Politseikooli alama klassi on alanud.

Kasvandikkudeks võetakse vastu laitmatu ja karskete elukommetega Eesti Vabariigi meeskodanikke, kes vähemalt algkooli haridusega (4 õppeaastat), sõjaväeteenistuses olnud ja täiesti terved.

Sooviavaldajatel tuleb palvekiri, kus paluja elukoht ära tuleb tähendada, ühes 20 mrk. tempelmargiga esitada isiklikult ehk kirjalikult Politseikooli Ülemale (Tallinn, Lai tän. nr. 48) kuni 20. septembrini s. a. Palvele tuleb juure lisada: 1) lühike elulookirjeldus, 2) ärakiri isikutunnistusest, 3) hariduse tunnistus, 4) tunnistus karistamatuse üle, 5) teenistuskiri endisest teenistuskohast, 6) ärakiri sõjaväest vabastamise tunnistusest, 7) arsti tunnistus ja 8) üks päevapilt.

Politseikooli alama klassi kasvandikud saavad kooli poolt palka 3.500 mrk. kuus; peale selle riidevarustuse, voodipesu ja prii korteri. Kasvandikud, kes kooli lõpetavad rahuldavalt, määratakse teenistusse — politseikordnikkudeks ehk sellele ametile vastavatele kohtadele. Koolikasvandikud peavad peale kooli lõpetamist 2 aastat politseis teenima. Õppuse algusest antakse eraldi teada.

Tallinnas, 26. augustil 1925 a.

Politseikooli ülem.

8. septembril kell 10 homm. annab
siseministeerium
Kadriorus, Veitsenbergi tän. nr. 20

avalikul enampakkumisel

rendile Kadrioru pargi heinamaa
tükid

hädalheina tegemiseks.

Lähemaid teateid saab piirivalve
valitsuse majandusilemalt major
Orro'lt (Tel. 27-39).

Restoraan
„DRAAMAKELDER“

Jaani tän. nr. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök! Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa liköö-
rid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus
kella 10–1.

Lõuna kella 1–5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3–5 ja 8–12.

Restoraanipidaja.

G. SCHEEL & Ko.

Tallinnas.

Asutatud 1884. a.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
transaktsioone.